

Expozițiile de documente din colecțiile bibliotecii – instrumente eficiente de promovare a lecturii

Margareta CEBOTARI,

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Prezența în incinta bibliotecilor sau a altor spații din comunitate a expozițiilor, care vor fi vernisate cu prilejul primei ediții a Zilei Naționale a Lecturii, vor confirma actualitatea și perenitatea lecturii ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare personală și socială.

Bibliotecile surprind constant utilizatorii prin organizarea unor expoziții cu teme originale, indiferent dacă se referă la expoziții aniversare, personale sau tematice, organizate cu prilejul unor activități științifice sau culturale.

De Ziua Națională a Lecturii, organizată la 14 februarie, în ziua comemorării poetului Grigore Vieru, care a îmbogățit patrimoniul literar al țării noastre cu versuri nemuritoare în timp și spațiu, în primul rând, vor fi vernisate expoziții de promovare a operei vieriene.

Urmărind formarea competențelor de gândire critică, comunicare, interculturale, interpersonale, civice, morale – varietatea publicațiilor din colecțiile bibliotecii poate fi valorificată în baza expozițiilor de documente organizate în Ziua Națională a Lecturii. Astfel, aceste expoziții pot avea un efect scontat mai eficient.

Recomandăm zece teme de expoziții de promovare a colecțiilor bibliotecii, de argumentare a importanței cărții și lecturii în dezvoltarea societății durabile și formarea omului de valoare.

- **Titlu:** *Cartea – parte indispensabilă a patrimoniului cultural*

Expoziție de publicații și articole dedicate istoriei cărților, importanța lor în cadrul dezvoltării patrimoniului cultural al unei țări, contribuția lecturii la dezvoltarea unei societăți prospere etc. Articolele pot fi regăsite în repozitoriile naționale și instituționale, baze de date cu acces deschis, extrase/ tipărite și prezentate în format tradițional în cadrul acestei expoziții (Repozitoriul Tematic Național Moldova NTR-MoldLis: <http://moldlis.bnrm.md/> ; Instrumentul Bibliometric Național: <https://ibn.idsi.md/> etc.)

- **Titlu:** *Invenții și tehnologii noi – în ajutorul dezvoltării omenirii.*

Expoziție de publicații de popularizare a științei/cercetărilor din diverse domenii de cunoaștere, care au contribuit în diverse etape istorice la progresul dezvoltării civilizației, la îmbunătățirea calității vieții oamenilor etc.

• **Titlu:** *Puterea lecturii.*

Bibliotecarul are rolul de a ajuta membrii comunității să realizeze trecerea de la competența lecturii la arta lecturii, care presupune lectura creativă, lectura generatoare de idei și emoții. Treptat, de la *plăcerea* lecturii apare *necesitatea* lecturii și se formează deprinderi de lectură pe tot parcursul vieții. Acestea ar fi axele principale ale publicațiilor expuse în cadrul expoziției de promovare a puterii lecturii: studii și cercetări despre lectură ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltarea personală și socială.

• **Titlu:** *Lideri în profesie.*

Expoziție de publicații biobibliografice dedicate activității de succes a profesioniștilor din diverse domenii de activitate. Aici pot fi prezentate și lucrările acestor personalități (dacă sunt în colecția bibliotecii), succinte informații biografice etc.

• **Titlu:** *Cunoștințele – cea mai bună investiție în viitorul tău.*

Expoziție de publicații metodologice, care vin în ajutorul însușirii programului de studiu la diverse etape de învățământ, ghiduri și alte publicații în ajutorul formării profesionale continue a specialiștilor din diverse domenii de activitate etc.

• **Titlu:** *Lectura – primul ajutor în formarea personalității puternice.* Expoziție de cărți și articole din domeniul psihologiei, filosofiei, biologiei, medicinei etc., în care se abordează un subiect actual pentru orice perioadă a vieții – formarea personalității puternice. Lectura acestor publicații poate veni în ajutorul utilizatorilor bibliotecii, care doresc să găsească răspuns la întrebarea: Ce trăsături ne transformă într-o persoană care poate fi caracterizată ca o personalitate puternică?

• **Titlu:** *S-aprindem scânteia lecturii!*

Expoziții ale colecțiilor destinate copiilor, în special preșcolariilor și elevilor din clasele primare, care includ publicații editate în format atractiv: cărți de poezii și povești frumos ilustrate, cărți jucării, deoarece cele mai frumoase lecturi încep în copilărie. Aceste expoziții pot fi armonios completate cu diverse obiecte atractive pentru copii: jucării, stegulețe, baloane mici etc.

• **Titlu:** *Cartea bună – mulți cititori adună.*

Se pot expune cele mai citite cărți din colecția bibliotecii, selectate de înșiși cititorii bibliotecii; pot fi expuse edițiile care au fost clasate în topuri ale celor mai citite cărți, selectate în cadrul unor sondaje naționale, internaționale etc. Pe fiecare carte se pot alipi texte informaționale

despre top, despre autori, despre alte cărți ale acestor autori etc.

- **Titlu:** *Autori și cărți celebre.*

Expoziția poate include cele mai diverse cărți științifice, de formare personală și opere ale scriitorilor clasici și contemporani ai literaturii universale și naționale, lectura cărora poate să corespundă răspunsului la întrebarea: Ce cărți trebuie să citești ca să ajungi un om de valoare?

- **Titlu:** *Zece motive pentru a citi această carte (expoziție interactivă).* Utilizatorii bibliotecii vor alege din colecție și vor expune sub titlul acestei expoziții cărțile pe care ei le recomandă spre lectură, indicând în câteva cuvinte din ce motiv au ales anume aceste cărți, învățatură dedusă din lectura acestei cărți etc. Alături de expoziție vor fi atributele necesare: set de carioci, stickere etc.

Se recomandă prezentarea și promovarea mai eficientă a cărților unei expoziții, fiind organizată în cadrul conferințelor, simpozioanelor, activităților culturale realizate în colaborare cu oameni de știință, profesori, scriitori, specialiști notorii în diverse domenii etc.

Complimentarea metodelor expositive cu metode interactive contribuie la formarea unor competențe de comunicare orală a utilizatorilor, care pot prezenta publicațiile expuse în fața colegilor lor, își pot expune impresiile de lectură, pot fi realizate recitaluri poetice, înscenări ale unor fragmente din povești, fabule etc.

În contextul dezvoltării tehnologiilor informaționale de comunicare, bibliotecile pot elabora cu prilejul primei ediții a Zilei Naționale a Lecturii și publica pe paginile instituționale de pe rețelele de socializare expoziții virtuale de promovare a colecțiilor bibliotecii conform recomandărilor prezentate mai sus.

Recomandăm, în bibliografia alăturată, unele studii de specialitate în care este specificată tipologia expozițiilor de documente din colecțiile bibliotecilor, oportunitățile educative și formative, oferite de bibliotecă în dependență de publicul cărui sunt destinate, în care sunt fundamentate caracteristicile definitorii ale unei expoziții, repere organizatorice/algorithmul creării și importanța lor în comunicarea și valorificarea colecțiilor, în promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare.

Bibliografie:

1. Dmitric, Ecaterina. Organizarea expoziției de cărți în format tradițional și virtual / Ecaterina Dmitric // Metode și tehnici de promovare a lecturii : Recomandări metodologice / echipa de autori: Margareta Cebotari, Ecaterina Dmitric, Angela Drăgănel [et al.] ; director general: Elena Pintilei ; coordonator de ediție: Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric ; consultant științific: Ludmila Corghenci ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2022. – P. 20-30. – Mod

de acces: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1614/Metode%20C8%99i%20tehnici%20de%20promovare%20a%20lecturii.%20Final.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 19.12.2022).

2. Hăbășescu, Silvia. Expozițiile de carte – o modalitate eficientă de promovare a colecțiilor / Silvia Hăbășescu, Natalia Balan // Confluente bibliologice. – 2006. – Nr 3. – P. 32-33. – Mod de acces: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/1948/1/conf_3-2006.pdf (Accesat 19.12.2022).

3. Kulikovski, Lidia. Activitatea expozițională / Lidia Kulikovski // Kulikovski, Lidia. Biblioteca interactivă : 111 forme și metode de animație / ed. coord. de Mariana Harjevschi ; red. de specialitate: Genoveva Scobioală ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S. n.], 2021. – P. 216-229. – (Col. de bu- zunar, ISBN 978-9975-3451-3-2). – ISBN 978-9975-3479-8-3. – Mod de acces: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/332> (Accesat 19.12.2022).

4. Lîsîi, Ala. Stimularea interesului pentru lectură, studiu și cercetare prin intermediul expozițiilor online / Ala Lîsîi // Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie : Conferință științifică , ediția a 2-a, Bălți, 5 mai, 2022. – Bălți : [S. n.], 2022. – P. 47-63. – ISBN 978-9975-50-292-4. – Mod de acces: <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/5807> (Accesat 19.12.2022).

5. Solomon, Larisa. Expozițiile: instrumente esențiale în promovarea colecțiilor bibliotecii universitare / Larisa Solomon, Valentina Boldescu : [prezentare PowerPoint]. – Mod de acces: https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/Larisa%20Solomon_0.pdf Accesat 19.12.2022).